

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської мови
на тему:

**СУЧАСНИЙ КОРЕЙСЬКОМОВНИЙ ПОБУТОВИЙ ДИСКУРС:
ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНИЙ АКСПЕТ**

Студентки групи Пкор25-20
Факультету східної і слов'янської філології
Денної форми навчання
Освітньої програми:
Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні мови та література
(переклад включно)
перша – корейська

Ровби Валерії Михайлівни

Науковий керівник **Орос Р. О.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ КОРЕЙСЬКОМОВНИЙ ПОБУТОВИЙ ДИСКУРС: ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ.....	5
1.1. Поняття дискурсу. Лінгвокомунікативний аспект.....	5
1.2. Дослідження специфіки побутового дискурсу.....	8
Висновок до розділу 1.....	10
РОЗДІЛ 2. СПІВВІДНОШЕННЯ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ. ВІДОБРАЖЕННЯ В МОВІ ЗМІН І РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	11
2.1. Основні поняття мови та культури. Культура та етнічна спільнота.....	11
2.2 Відображення в мові динаміки культури	16
Висновок до розділу 2.....	20
РОЗДІЛ 3. КОРЕЙСЬКА МОВА І КУЛЬТУРА КОРЕЙСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА, ЩО ТРАНСФОРМУЄТЬСЯ.....	21
3.1. Типологічні особливості та генезис корейської мови.....	21
3.2. Відображення соціокультурних реалій корейського суспільства в мові. Розвиток корейської мови та культури. Вплив інших держав на корейську мову.....	25
ВИСНОВОК.....	30
АНОТАЦІЯ	31
СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ.....	32
ДОДАТКИ.....	33

ВСТУП

Актуальність питань, пов'язаних із культурою та мовою, нині має небуває гостроту. Підвищений інтерес до вивчення культур та мов різних народів; симпозиуми, конференції, конгреси з питань культури та іноземних мов; включення культурології та антропології в навчальний план підготовки фахівців за всіма гуманітарними напрямками і навіть у програми середньої школи - все це свідчить про підвищення інтересу до проблем культури. Інтерес до іноземних мов нітрохи не менший. В Україні в шкільній програмі вивчення однієї іноземної мови обов'язкове, у багатьох школах викладають мінімум дві іноземні мови. Знання англійської мови стає обов'язковою умовою при прийомі на роботу, що свідчить про зростання значущості іноземних мов. Це безпосередньо пов'язано з розвитком міжнародних відносин.

Метою даної роботи є аналіз взаємозв'язку мови та культури на прикладі корейської мови. А Також дослідження сучасного побутового дискурсу корейської мови.

Відповідно до мети визначено такі завдання:

- розібрати лінгвокомунікативні аспекти корейської мови, а саме побутову дискурсію
- Вивчити наявні в сучасних соціо-гуманітарних науках підходи до взаємозв'язку мови та культури;
- показати відображення в мові соціокультурних трансформацій;
- визначити актуальність проблем міжкультурної комунікації в сучасних умовах;
- виявити типологічні особливості корейської мови;
- простежити генезис корейської мови.
- показати вплив іноземних культур на зміни в корейській мові;

Об'єктом дослідження виступає корейська мова, побутовий дискурс та лінгвокомунікативні аспекти

Основні методи дослідження: корейська мова та її зв'язок з культурою, особливості дискурсу, специфіка побутового дискурсу.

Територіальною рамкою даної роботи є Корейський півострів, оскільки робота присвячена взаємозв'язку мови та культури на прикладі корейської мови, Китаю, оскільки корейська мова тісно пов'язана з корейською. Хронологічні рамки цієї роботи в розгляді корейської мови - з XV століття нашої ери (від початку створення корейської писемності (хангул)) до наших днів. Науково-технічний прогрес відкриває все нові й нові можливості, види і форми спілкування, головною умовою ефективності якого є взаєморозуміння і взаємодоповнення, діалог культур, толерантність і повага до культури партнерів по спілкуванню. Однак за цим ховаються не тільки благородні і творчі мотиви інтересу до інших культур і мов, а й бажання збагатити свою культуру досвідом і самобутністю інших, а також зовсім інші причини. Останніми роками соціальні, політичні та економічні потрясіння глобального масштабу призвели до небаченої міграції народів, їх переселення, переміщення, зіткнення, змішування, що, безперечно, призводить до конфлікту культур, так званої війни та мир мов і культур. Тоді як мова зберігає і відображає всі ці зміни, які відбуваються з культурою. Щодо ступеня вивченості проблеми, то протягом останніх десятиліть це питання викликає значний інтерес як серед лінгвістів, мовознавців, перекладачів, так і серед фахівців з культурної та соціальної антропології, психології. Співвідношення та співвідношення мови та культури є складним і багатограним питанням. Мови дуже неоднорідні з точки зору їх лексики, синтаксису та пунктуації. Відмінності, які здаються нам неминучими, можуть бути повністю проігноровані мовами, які відображають зовсім інший тип культури, а ці останні, у свою чергу, можуть створювати незрозумілі для нас відмінності. Цей вислів Едуарда Сепіра Анна Вежбицька наводить у своїй книзі "Розуміння культур за посередництвом ключових слів", метою цієї роботи так само є пояснити цей вислів на прикладі порівняння української, англійської та корейської мов.

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ КОРЕЙСЬКОМОВНИЙ ПОБУТОВИЙ ДИСКУРС:ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ

1.1 Поняття дискурсу. Лінгвокомунікативний аспект

На початку ХХІ століття проблеми людини, зокрема її комунікації, вийшли на перший план у лінгвістиці та науці загалом. Наразі формується новий комунікативний підхід, який, хоча й зберігає провідні риси функціональної лінгвістики попереднього періоду, суттєво відрізняється низкою важливих аспектів, серед яких принципово новим став його когнітивний компонент. Протягом останнього десятиліття лінгвістика вивчає проблему організації мовного коду в комунікації, тобто одиниці та категорії мови, які розглядаються не з точки зору їх системно-структурної організації, а в психокогнітивному вимірі живої комунікації. Більшість лінгвістів вважають дискурс однією з найважливіших категорій мовного коду.

Дискурс - це складне поєднання лінгвістичних та екстралінгвістичних в якому постійно перебуває людина як соціальна істота. Міжособистісна комунікація складається з використання певної мови або мов і фізичних, психічних, когнітивних та інших дій, станів, процесів, почуттів, що супроводжуються взаємодією з певними об'єктами. У широкому розумінні дискурс - це складна єдність мовної практики та екстралінгвістичних чинників, необхідних для розуміння тексту.

Оскільки дискурс поєднує соціальні вимоги з лінгвістичними, його можна вважати соціолінгвістичним явищем. Це явище стало ключовим у наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних лінгвістів, як Ф. Бацевич, І. Бехта, Ю. Габермас, Т. ван Дейк, В. Кінч, Ф. де Соссюр, Зільберт, В. Красних, К. Кусько, В. Звегінцев, Н. Арутюнова, Г. Почепцов, Ч. Сералліо, М. Фуко та багатьох інших.

Таким чином, поняття дискурсу - це соціолінгвістичний феномен, який став важливим питанням у процесі розвитку літературознавства, оскільки літературознавство поступово ставало частиною ширших культурологічних досліджень.

Здебільшого лінгвістичне вживання дискурсу зводиться до поняття "мова, вписана в комунікативну ситуацію" тобто як термін, що розмежовує Соссюрівське протиставлення мова-мовлення, будучи додатковим третім елементом.

Н. Д. Арутюнова говорить про дискурс як про "мову, занурену в життя". Наведемо цитату з Лінгвістичного енциклопедичного словника: "Дискурс (від франц. discours - мовлення) - зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними - прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; текст, взятий у подієвому аспекті; мовлення, яке розглядають як цілеспрямовану соціальну дію, як компонент, що бере участь у взаємодії людей і механізмах їхньої свідомості (когнітивних процесах). Дискурс - це мова, "занурена в життя". Тому термін "дискурс", на відміну від терміна "текст", не застосовується до стародавніх та інших текстів, зв'язки яких із живим життям не відновлюються безпосередньо" .

Дискурс у своєму лінгвістичному вжитку має динамічний характер, у той час, як тексту традиційно приписують статичний характер. Таким чином ми можемо бачити, що дискурс - це не суть текст.

У сучасній лінгвістиці поняття "дискурс" і "текст" досить близькі. Найважливіша відмінність між ними полягає в тому, що дискурс - це динамічна мовна комунікація, тоді як текст - статична, яка постає перед дослідником як завершений результат мовної діяльності людини. Іноді, однак, дискурс може бути і динамічним, і статичним: процес, вписаний у соціальний контекст, і результат діяльності, зафіксований у формі тексту. Прикладом такого дискурсу є сучасне листування в різноманітних чатах, месенджерах та інших засобах інтернет-комунікації. П. Серіо виокремлює 8 значень терміна дискурс.

- 1) Мова, тобто будь-яке висловлювання;
- 2) Мовна одиниця, що перевершує фразу;
- 3) Вплив висловлювання на адресанта з огляду на контекст;
- 4) Бесіда, діалог як основний вид комунікації;
- 5) Мовлення з позиції мовця;
- 6) Мовленнєва актуалізація одиниць мови;

7) Соціально або ідеологічно обмежений тип висловлювань, наприклад, феміністичний дискурс, політичний дискурс тощо;

8) Теоретичні конструкт, який використовується для вивчення умов виробництва тексту.

Також, крім визначення значення, різняться і підходи до визначення основних характеристик дискурсу як лінгвістичного поняття. Наприклад, М. Стаббс виокремлює три основні характеристики дискурсу:

1. У формальному відношенні це - одиниця мови, що перевершує за обсягом речення;

2. У змістовному плані дискурс пов'язаний із використанням мови в соціальному контексті;

3. За своєю організацією дискурс інтерактивний, тобто діалогічний.

Передача інформації - один із найсуттєвіших видів та аспектів спілкування між людьми, тому "мова є найважливішим засобом людського спілкування. З цього випливає, своєю чергою, що центральна функція мови - це функція спілкування, або комунікативна". Крім комунікативної, у мови також є і відбивна функція. Згідно з гіпотезою Сепіра-Уорфа, мислення людини визначається тією мовою, якою вона розмовляє, і вийти за межі цієї мови не може, оскільки всі уявлення про світ виражаються за допомогою її рідної мови. Однак існує думка, що не можна називати мову головним детермінуючим чинником у формуванні мислення, тому що як мова визначає дійсність, так і дійсність може визначати мову. В.І. Карасик у своїй монографії підтверджує, що дискурс - це щось проміжне між мовленням, спілкуванням і фіксованим текстом з іншого боку.

1.2. Дослідження специфіки побутового дискурсу

Останнім часом лінгвісти приділяють увагу вивченню специфічних дискурсів, а саме повсякденного дискурсу. Об'єктом дослідження є побутовий дискурс, а предметом - специфіка об'єктивації основних ролей членів сім'ї та компанії в цій дискурсивній діяльності. Внутрішньосімейне спілкування розглядається як

природний початковий тип комунікації, який засвоюється в онтогенезі і розвивається як тип дискурсу протягом усього життя людини. Характерними рисами цього типу дискурсу є високий ступінь спонтанності в організації спілкування, ситуативна залежність, відносна суб'єктивність у вирішенні спільних побутових проблем і, як наслідок, порушення логіки, вільне використання структурних, лексичних і стилістичних засобів, фразеології та висока концентрація невербальних комунікативних компонентів у мовленні. Основними типами сімейного дискурсу є матримоніальний діалогічний дискурс (спілкування чоловіка і дружини), батьківський діалогічний дискурс (спілкування батьків і дітей) та сиблінговий дискурс (спілкування братів і сестер). Ці типи дискурсу є різновидами особистісно-орієнтованого дискурсу в сімейно-побутовій сфері. Адресант і адресат у корейськомовному сімейному діалогічному дискурсі мають свої специфічні характеристики залежно від статі, віку, положення в сім'ї, емоційності та раціональності мислення. Наявність ієрархії відносин у сімейному діалогічному дискурсі, яка проявляється у закріплених соціальних ролях комунікантів, робить стать і вік основними параметрами для пояснення мовленнєвої поведінки комунікантів. Сучасні дослідження в галузі прагмалінгвістики відображають зростаючий інтерес науковців до мовної взаємодії комунікантів у конфліктних ситуаціях спілкування, в яких мовленнєва поведінка комунікантів позначена використанням конфліктного дискурсу. Критеріальною ознакою конфліктного дискурсу є стратегія конфронтації - комунікативні дії адресанта, які спричиняють дисгармонію в міжособистісних стосунках та реалізацію загрози для людини, що корелює з певними мовними та мовленнєвими проявами. Конфліктний дискурс характеризується певними закономірностями як у статичному, так і в динамічному аспектах. Ці закономірності втілюються у вигляді двох гіпотетичних моделей конфліктної мовленнєвої взаємодії - "ідеальної суперечки" (аргументативний дискурс) та "ідеальної сварки" (агресивний дискурс). Конфлікти між членами однієї родини розвиваються за різними сценаріями залежно від характеру родинних стосунків конфліктуючих сторін. Найпоширенішими сімейними конфліктами, описаними в художній літературі, є сварки між дітьми та батьками. Характер

мовленнєвих дій комунікантів у дитячо-батьківських стосунках значною мірою визначається двома факторами: роллю, яку вони виконують, та особистісними характеристиками, серед яких основними є характер, темперамент, вік та освіта. Комунікативна мета батьків у конфліктних ситуаціях - змінити напрямок і спосіб дій дитини відповідно до власних уявлень та інтересів; мета дитини - відстояти своє право на прийняття рішень, які йдуть врозрід з інтересами батьків.

Незважаючи на спонтанний характер сімейного дискурсу, це все ж таки цілеспрямована діяльність, яка включає щонайменше дві взаємопов'язані частини - мовленнєвий акт і його перлокутивний ефект. Особливістю цього типу дискурсу є те, що учасники добре знають один одного, спілкуючись на досить маленькій дистанції, зазвичай темами спілкування є побутові, очевидні й легко зрозумілі речі. Персональний (або побутовий) тип є природним типом дискурсу, який засвоюється людиною з дитинства. Побутовий дискурс має такі властивості, як спонтанність, залежність від контексту, суб'єктивність, порушення логіки оповіді, характерну нечітку побіжну вимову та низку інших характеристик.

Висновок до розділу 1

Отже, поняття дискурсу є соціолінгвістичним явищем, котре у ході розвитку літерознавства посіло важливе питання. Це мовлення, яке розглядають як цілеспрямовану соціальну дію, як компонент, що бере участь у взаємодії людей і механізмах їхньої свідомості. Дискурс - це щось проміжне між мовленням, спілкуванням і фіксованим текстом з іншого боку. Проблеми людини, зокрема, її спілкування будуть завжди актуальними. Становлення нових комунікативних підходів буде завжди оновлюватися, тому важливо цю тему підіймати. Побутовий дискурс розвивається все життя. Персональний (або побутовий) тип є природним типом дискурсу, який засвоюється людиною з дитинства. Побутовий дискурс має такі властивості, як спонтанність, залежність від контексту, суб'єктивність, порушення логіки оповіді, характерну нечітку побіжну вимову та низку інших характеристик. Так, як дискурс, простими словами – використання конкретної мови

з фізичними діями, то для людини, яка вивчає конкретну мову – ця тема стоїть в пріоритеті вивчення та розуміння. Для нас, як для майбутніх перекладачів, це також дуже актуально, і я вважаю, що при вивченні самостійно, чи в навчальних закладах, цьому треба приділити важливу увагу.

РОЗДІЛ 2. СПІВВІДНОШЕННЯ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ. ВІДОБРАЖЕННЯ В МОВІ ЗМІН І РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

2.1. Основні поняття мови та культури

Мова - це найважливіший елемент людського спілкування та взаємозв'язку, розвитку. Саме мова дає змогу людству розвиватися й еволюціонувати. "Мова - необхідна умова існування і розвитку людського суспільства і, будучи елементом духовної культури, мова, як і всі інші суспільні явища, немислима у відриві від матеріальності" виходить, що мова - це елемент культури суспільства, невіддільна частина культури. Саме поняття культури дуже багатозначне. На думку німецького філософа І.Г. Гердера, культура стає необхідним атрибутом усіх народів, незалежно від того, яке місце вони займають у всесвітній історії. При цьому слово "культура" багатозначне у всіх європейських мовах.

Кожна нація і народ мають свою історію, свою культуру, яка формувалася століттями, а то й тисячоліттями, і головна унікальність кожної нації полягає в її мові. Ніщо інше, як мова, не відображає всі особливості та тонкощі нації. Мова, перш за все, відображає мислення людини. Кожна держава має свою державну мову, а то й дві. Слово "культура" найчастіше відноситься до рівня розвитку людства і в цьому випадку є синонімом терміну "цивілізація"; так само "культура" може означати ступінь духовного розвитку людини, рівень її вихованості, освіченості, обізнаності. Говорячи про культуру народу, ми маємо на увазі народні звичаї і традиції, особливості побуту тощо. Взаємозв'язок мови і культури - питання складне і багатогранне

"Мова, що використовується в етнології, часто стосується всієї малої спільноти, яка становить даний етнос, і тут культура охоплює всі прояви суспільного життя, без поділу на сферу економіки, політики, соціальних відносин і культури. Таким чином, тут під культурою розуміється суспільство в цілому, і термін вживається в значенні, аналогічному терміну "суспільство". В результаті тривалої дискусії між фахівцями з культурної та соціальної антропології прийнято називати "суспільством" групу

людей, які живуть і діють спільно, вступаючи в певні відносини, а культурою - їхній спосіб життя, форми діяльності, як матеріальної, так і духовної". Але повністю розділити ці два поняття неможливо.

Визначень терміна культури налічується понад сотню, тому що поняття культури різне і різноманітне. Розглянемо основні з них.

- Культура - це духовний компонент людської діяльності як складова частина й умова всієї системи діяльності, що забезпечує різні сторони життя людини і людського суспільства. Це означає, що культура "всюдисуща", але водночас у кожному конкретному виді діяльності вона репрезентує лише її власне духовний бік - в усьому розмаїтті соціально значущих проявів.

Водночас культура є процесом і результатом духовного виробництва, що робить її невід'ємною частиною сукупного суспільного виробництва і соціального регулювання поряд з економікою, політикою і соціальною структурою. Духовне виробництво забезпечує формування, підтримку, поширення та реалізацію культурних норм, цінностей, смислів і знань, втілених у різних компонентах культури (міфах, релігії, художній культурі, ідеології, науці тощо). Як важлива складова сукупного виробництва, культура не обмежується невиробничим споживанням або послугами. Вона є неодмінною передумовою будь-якого ефективного виробництва.

- Культура розкриває свій зміст через систему норм, цінностей, смислів, ідей і знань, традицій і звичаїв, які виражаються в системі моралі і права, релігії, мистецтва і науки. Водночас про культуру суспільства, її характеристики, основи та динаміку з соціологічної точки зору слід судити не лише за її "культурними" проявами: художньою продукцією, релігією, правом, наукою тощо. Культура існує також у практичній і дієвій формі, у вигляді подій і процесів, в яких проявляються установки і орієнтації учасників, тобто різних верств, груп і індивідів. Ці процеси і події, які є частиною загальної історії або пов'язані з окремими проявами економічного, соціального і політичного життя, також мають культурне підґрунтя, є фактами і чинниками культурної історії та культурної спадщини даного суспільства. Виникнення або прийняття релігії, утворення держави, соціальні заворушення,

вторгнення і війни, політичні реформи, визвольні рухи, технологічні революції і наукові відкриття - все це проявляється в культурних патернах, які формують дане суспільство і міжнародні відносини.

Згідно з теорією Сепіра - Ворфа, наявна в людини картина світу значною мірою визначається системою мови, якою вона говорить. За Ворфом, граматичні категорії мови слугують не тільки інструментами для передавання думок мовця, але вони також формують його ідеї та керують його розумовою діяльністю. Тому люди, які розмовляють різними мовами, матимуть різні уявлення про світ, і якщо мови між собою сильно відрізняються за своєю структурою, то між націями виникатимуть проблеми в розумінні про світ. Так наприклад, структура корейської мови докорінно відрізняється від структури української мови. Корейський алфавіт *한글* (хангиль) - унікальний, і це теж є аспектом корейської культури. *한글* (Хангиль) був створений групою корейських учених у 1443 або 1444 році (точна дата не відома) на замовлення четвертого царя династії Чосон (п-ів Корея) *Седжона Великого* (*세종대왕*). Саме з цього часу корейці почали користуватися для запису досконалим фонетичним письмом, пам'ятки якого у великій кількості дійшли до нашого часу. До цього в Кореї використовували китайські ієрогліфи, тільки вимовляли їх інакше. Причина створення свого алфавіту полягала в тому, що використанню китайських ієрогліфів дуже важко навчитися простим людям, а грамоти навчалися на той час тільки дворяни, і для того, щоб боротися з неписьменністю населення і підвищувати його культурний рівень, і було створено *한글* (хангиль). Що стосується відмінностей між українською та корейською культурою, то сприйняття світу корейців значно відрізняється від українських людей. У Кореї існує, перш за все, вікова та посадова ієрархія, якої суворо вони дотримуються, ця ієрархія відображена в їхній мові - так, у корейській мові є чотири основні рівні ввічливості, тобто що старша людина (за віком або за чином), то "вищий" рівень ввічливості. Використовуючи спеціальні закінчення дієслів та іменники у ввічливому стилі мови, висловлюється повага до співрозмовника. І абсолютно неприпустимо розмовляти, наприклад, з учителем, у

неофіційному стилі мовлення, це може бути сприйнято не тільки як неповага, а й образа. Виходить так, що в корейській мові для кожного типу відносин існують свої правила розмови. В українській мові такого немає. Виходить, що в цьому випадку теорія Сепіра - Ворфа правильна. Ця гіпотеза також передбачає, що люди, які володіють більш ніж однією мовою, можуть насправді керуватися різними структурами мислення, коли розмовляють різними мовами, загалом неможливо вивчати мову, не розуміючи культури країни, мови, яку вивчають. Існує думка про те, що від фізичного середовища тією чи іншою мірою залежить загальний характер фонетичної системи, тож мови тих людей, які живуть у горах або в інших умовах, що ускладнюють боротьбу за існування, виробляють різучі для слуху форми мовлення, в той час як у народів, яким природа сприяє, фонетичні системи бувають дуже приємними на слух. Подібні теорії настільки ж легко спростувати, наскільки правдоподібними вони здаються. Так, аборигени північно-західного узбережжя Америки без особливих зусиль знаходять собі прожиток у країні, багатій на численні форми їстівних морських тварин; не можна також сказати, що вони живуть у надто суворих кліматичних умовах, однак за ступенем фонетичної різкості мова їхня цілком може змагатися з кавказькими мовами. З іншого боку, напевно, жоден з народів не живе в більш важких фізичних умовах, ніж ескімоси, а при цьому фонетична система їхньої мови не тільки справляє враження доволі приємне порівняно з мовами мешканців північно-західного узбережжя, а й, мабуть, перевершує в цьому відношенні мови американських індіанців загалом.

Звичайно, є багато випадків, коли мови зі схожими фонетичними системами поширені на безперервній території з практично ідентичними фізичними умовами, хоча в усіх цих випадках можна легко показати, що ми маємо справу не з прямим впливом середовища, а з менш очевидними психологічними факторами, порівнянними, можливо, з тими, що впливають на дифузцію культурних елементів. Фонетичні системи таких мов, як тлінгіт, хайда, цимшіан, квакіутль і салішські, схожі не тому, що їхні носії живуть в однакових умовах середовища, а тому, що вони мешкають на географічно суміжних територіях і тому можуть чинити один на одного психологічний вплив.

"Мова - це дзеркало культури, вона відображає не тільки реальний світ, що оточує людину, не тільки реальні умови її життя, а й суспільну свідомість народу, його менталітет, національний характер, спосіб життя, традиції, звичаї, мораль, систему цінностей, світогляд, бачення світу". Мову і культуру не можна відокремити, і неможливо розглядати мову народу без урахування його культури та національних особливостей. Адже мова і культура народу формуються одночасно. З часом мова змінюється так само, як і культура суспільства. У культурі з'являються нові цінності, у мові - нові способи їх вираження; у суспільстві з'являються нові технології - у мові з'являються нові слова.

Культура як предмет культурної антропології - це сукупність результатів діяльності людського суспільства в усіх сферах життя і всіх чинників (ідей, вірувань, звичаїв, традицій), що складають і визначають спосіб життя нації, класу, групи людей у певний період часу. Культурна антропологія вивчає розвиток культури в усіх її аспектах: спосіб життя, бачення світу, менталітет, національний характер, результати духовної, соціальної та виробничої діяльності людини. Культурна антропологія вивчає унікальну здатність людини розвивати культуру через спілкування, через комунікацію, в тому числі мовну, і розглядає велике розмаїття людських культур, їх взаємодію і конфлікти. Особлива увага приділяється взаємодії мови і культури.

Ідея про те, що мова формує мислення, дозволила поставити вивчення мислення на точну фактичну (лінгвістичну) основу. Рух мовних фактів і розвиток граматичних категорій розглядається як форма руху думки. Отже, розглянувши основні поняття мови і культури, перейдемо до відображення змін і розвитку суспільної культури в мові.

2.2. Відображення в мові динаміки культури

Людство розвивається, і з кожним новим століттям в людській культурі з'являється щось нове, але в той же час воно тісно пов'язане з минулим - "старим".

Щоразу суспільство виходить на новий рівень розвитку. Людське суспільство пройшло шлях від аграрного до постіндустріального. Безсумнівно, зі зміною культури змінювалася і наша мова. З появою нових технологій з'явилися нові слова. Мова - це не просто частина культури, це "хранитель" культури, який зберігає культуру і передає її з покоління в покоління. Звідси випливає, що мова відіграє найважливішу роль у формуванні етнічної спільноти, національного характеру і кожної окремої людини. Без мови неможливо уявити виникнення чи розвиток культури. У свою чергу, мова перебуває в постійному русі та розвитку, йдучи в ногу з культурою, тобто стає очевидним, що мова відображає будь-які зміни в людській культурі. Мова є невизнаним хранителем культури та суспільних цінностей.

"Важливий вимір усякої культури - час, який саме в ній протікає, піддається структуруванню, нагромаджується або забувається. Організуючи в часі перебіг подій, зберігаючи їх у пам'яті суспільства, культура забезпечує як підтримання інформації, необхідної для виживання та розвитку суспільства, так і передачу її в часі - на тривалі відрізки. Час вносить важливі корективи у формування самобутності й існування, і розвитку, яка зазнає неминучих змін, зберігаючи притаманну їй структуру та зміст. Він може вимірюватися по-різному: за природними чи штучними циклами, мати лінійну тривалість, але в усіх випадках культура забезпечує збереження необхідного минулого і певне проникнення в майбутнє".

У лінгвістиці минулого століття розвинулася ідея мови як організму (віддалений зв'язок з теорією Ратцеля про державу як живий організм). Вчені вважали, що мова є незалежною від волі та бажань людей. Відомий німецький філософ і лінгвіст Вільгельм Гумбольдт так сформулював одну з суперечностей мови: "Будучи суб'єктивною по відношенню до пізнання, мова об'єктивна по відношенню до людини". Мова розуміється як духовна реальність, жива діяльність людського духу, єдина енергія народу, що пронизує все його буття. Мова є універсальною формою первинної концептуалізації світу та раціоналізації людського досвіду, вираженням і зберігачем несвідомих спонтанних знань про світ, історичною

пам'яттю про суспільно значущі події в житті людини. В. Гумбольдт зазначав, що мова є частиною культури. Мова бере активну участь у всіх найважливіших моментах культурної творчості - виробленні світоглядних уявлень, їх фіксації та подальшому осмисленні. В. фон Гумбольдт припускав, що мова і культура настільки тісно пов'язані між собою, що якщо одна існує, то інша може бути виведена з неї, але він не міг розділити мову і культуру на два рівноправні аспекти людського життя. Якби мова була лише частиною культури, то лінгвісти, в силу своїх лінгвістичних знань, мали б бути компетентними в обговоренні інших частин культури.

Якби мова була просто частиною культури, примати (наприклад, мавпи) могли б частково вивчити людську мову, як це заохочують робити приматологи в людській культурі. Жодна вища тварина ніколи не вивчить жодної з людських мов, навіть хвилясті папужки. Аргумент про те, що фахівець в одній галузі культури з цієї причини однаково компетентний в усіх інших, викликає багато доречних і цікавих запитань. Чи означає це, що політолог (який майже напевно є експертом у найважливішій галузі культури) так само компетентний, як соціолог, економіст чи антрополог? Чи правда, що фахівці з культурної антропології однаково добре обізнані з соціальною організацією, технологією, релігією та фольклором? Враховуючи, що поняття культури охоплює широкий спектр явищ (окрім мови), чи можна не дозволяти науковцям спеціалізуватися? Лінгвістика, безсумнівно, потребує чимало спеціалізованих методів і прийомів, так само як і фольклористика, і це навряд чи дає підстави відокремлювати їх від культури предмета їхнього дослідження.

Так само аргумент про те, що примати та інші вищі тварини можуть засвоїти деякі культурні техніки (коли їх "індукують" або "примушують"), але не мову, піднімає нове питання про природу культури. Твердо встановлено, що примати опановують техніку і вчаться вирішувати проблеми майже так само, як люди (цей факт підтверджено багатьма експериментами, проведеними на тваринах), хоча й дуже прості. Чого ж можуть навчитися примати під керівництвом приматологів і чи дійсно ці навички є частиною культури. Але навчання примата носить кумулятивний

характер тільки в тому сенсі, що він додає до свого репертуару нові трюки; не існує доказів, що він відокремить від поставлених завдань вже завчені певні загальні принципи, які могли б бути скомбіновані, щоб розв'язати проблеми, складність яких зростає. Загалом примат вивчає лише незмінні елементи людської поведінки за допомогою імітації або методом проб і помилок, саме так, як папуга завчає не пов'язані з нею прості за звучанням морфеми (склади), які не є пов'язаними з нею. Трюк, вивчений приматом (наприклад мавпою), подібно до фрази папуги, яка звучить, не можна розглядати як конструкцію або схему, в якій можливе заміщення, а тільки як акт, повноцінний сам по собі й окремий від усіх інших актів. Однак. Це нічого не доводить, тому звернімося до наступних фактів, розглянутих ученими - антропологами. Антропологи (Єрасов напр.), або принаймні більшість із них, давним-давно відмовилися від уявлення, що культура - це просто набір характерних рис і спеціальних, особливих рис, актів та артефактів. Людська культура, з іншого боку, є не лише сховищем розрізнених актів. Культура скоріше являє собою, за словами вченого Клакхона, "історично сформовану систему явних і таємних моделей способу життя, що приймається всіма або спеціально призначеними членами групи". Акцент у цьому визначенні робиться на словосполученні "зразки способу життя"; культура не складається з актів і артефактів, а лише проявляється в них. Сума знань, набутих людиною в процесі долучення до будь-якої культури, - це організований (або структурований) набір варіантів поведінки, з яких вона відбирає і використовує те, що може бути застосовано до ситуацій, що виникають у повсякденному житті. Згодом і особливо під впливом багатьох нових ситуацій, наприклад, у періоди швидкої акультурації (процесу набуття одним народом тих чи інших форм культури іншого народу, що відбувається в результаті їхнього спілкування та взаємодії між собою - інакше кажучи, процес глобалізації), у людській групі виникали нові варіанти життєустрою та модифікації колишніх зразків, свідомо чи несвідомо почерпнуті із ситуацій і проблем, з якими стикалися члени групи або окремі індивіди.

Саме це створення купи абстрактних моделей особливо радикально підриває людську культуру, яку звинувачували та інтерпретували з псевдокультури приматів; і є нічим іншим, як випадковим придбанням різнорідних методів, які через винуватця інцидентів є імітацією, живуть лише поза індивіда, але не інших членів групи. Ключове слово, яке характеризує важливість культури добробуту людини над культурою створінь, зрозуміло! Мова легко вписується в Цю, Віщевикладень і поняття культури. Подібно до того, як культура вбирає всі історично сформовані, структуровані моделі поведінки, які «приймаються всіма або спеціально визначеними членами групи», так і мова включає моделі загальної мови (складська частина поведінки) з цими самими атрибутами. Мова, як і все інше в культурі, наголошує на розвитку різноманітних виразів (актів). Мови, як і інші аспекти культури, різні й різні; Родючість шкіри впливає на її мову, а також на потужні технічні прийоми, форми соціального та політичного порядку та моделі економічної та релігійної поведінки. Мова, як і будь-який інший аспект культури, акумулює і поступово трансформує «гігантську й анонімну підпільну роботу багатих поколінь». Вибачте, абсолютно неможливо розпізнати розвиток культури поза мовою, але мова є такою частиною культури, тому що у великому світі, яким би іншим він не був, вона дозволяє людям отримувати вагомі докази з процес безперервного Нуа, і у користуватись набутими в минулому та теперішньому свідченнях і знаннях інших людей, які також були членами групи. У цьому світі, де культура повністю складається з незрозумілих і розумних моментів, її лінгвістичний аспект є її найважливішою і необхідною частиною.

Висновок до Розділу 2

Висновок можна зробити про те, що кожна природна мова - англійська, українська, корейська чи будь-яка інша - визначає межі деякого культурного світу. Мова є хранителем цього культурного світу, а отже мова і культура нероздільні між собою. Мова - це найважливіший елемент людського спілкування та взаємозв'язку, розвитку. Голова унікальність кожної нації полягає саме в ній. Важливо зазначити, що неможливо досконало вивчити мови не вивчаючи культури. Тому що ці два сфери,

тісно між собою пов'язанні . Людство розвивається, і з кожним новим століттям у людській культурі з'являється щось нове, але при цьому тісно пов'язане з минулим - "старим".Зрештою, абсолютно неможливо собі уявити походження або розвиток культури окремо від мови, бо мова - це така частина культури, яка більшою мірою, ніж будь-яка інша, дає змогу людині не лише здобувати власний досвід у процесі безперервного навчання, а й користуватися набутими в минулому чи теперішньому досвідом і знаннями інших людей, що є або були членами групи

РОЗДІЛ 3. КОРЕЙСЬКА МОВА І КУЛЬТУРА КОРЕЙСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА, ЩО ТРАНСФОРМУЄТЬСЯ

3.1. типологічні особливості та генезис корейської мови

Отже, розглянувши взаємозв'язок між мовою та культурою і визначивши, що мова розвивається і змінюється разом з культурою на рівних правах, давайте тепер розглянемо цей зв'язок на прикладі корейської мови. Раніше в статті згадувалося, що в корейській мові існує кілька рівнів ввічливості.

Корейська мова здавна записувалася письмовими знаками. Корейський алфавіт *한글* (хангиль) - унікальний, і це теж є аспектом корейської культури. *한글* (Хангиль) був створений групою корейських учених у 1443 або 1444 році на замовлення четвертого царя династії Чосон Седжона Великого (*세종대왕*). Саме з цього часу корейці почали користуватися для запису досконалим фонетичним письмом, пам'ятки якого у великій кількості дійшли до нашого часу. До цього часу в Кореї використовували китайські ієрогліфи, тільки вимовляли їх інакше. Причина створення свого алфавіту полягала в тому, що використанню китайських ієрогліфів дуже важко навчитися простим людям, а грамоти навчалися на той час тільки дворяни, і для того, щоб боротися з неписьменністю населення і підвищувати його культурний рівень, і було створено *한글* (хангиль). У хангилі 24 основних письмових знаки - чотирнадцять знаків для позначення приголосних і десять для голосних. Крім основних знаків у ньому є 16 складових письмових знаків - п'ять для приголосних і одинадцять для голосних, - які утворені шляхом поєднання основних знаків.

Нині хангиль міцно утримує позиції корейського національного письма, сфера його вживання надзвичайно широка. На хангилі друкуються газети і журнали (хоча в газетах досі трапляються китайські ієрогліфи), пишуться вірші та прозові твори,

видається різноманітна спеціальна література, ним публікуються урядові укази і документи. До створення Хангиля в Кореї використовували китайські ієрогліфи, тому сучасна корейська мова має тісний зв'язок із китайською мовою. Точно не відомо, коли китайська ієрогліфіка проникла в Корею. Широкого поширення вона набула приблизно в 3 ст. н. е., а в 4-5 ст. вона була в обігу в усіх трьох корейських державах того часу - Когуре, Пекче і Сіла. Так, у 375 р. н. е. в Пекче було складено китайською мовою історичну хроніку "Согі" (서기). Китайська ієрогліфіка в корейській писемності виконувала дві функції. Перша функція полягала в тому, щоб читати книжки, що надходили з Китаю, а так само записувати на ієрогліфіці розповіді, вести історичні хроніки. Друга функція полягала в тому, щоб за допомогою цієї ієрогліфічної писемності записувати корейські тексти корейською мовою. Таким чином, його використовували не тільки для читання і написання текстів китайською мовою, а й для запису корейської мови, тобто корейських слів і речень. Таке призначення ієрогліфічної писемності насамперед було зумовлене необхідністю запису особистих імен корейців. Існувало два способи передачі оригінальних корейських слів за допомогою китайських ієрогліфів. Перший полягав у використанні звучання китайського ієрогліфа, тобто ієрогліф використовувався як фонетичний символ. Цей спосіб отримав найменування "читання им". Інший спосіб, схоже, винайшли самі корейці. Тут використовувалися значення китайських ієрогліфів. Наприклад, географічна назва в Кореї *밤고개* [Пам - коге], що дослівно перекладається як "Каштановий перевал", узята з китайської мови, яку записують двома китайськими ієрогліфами "каштан" і "перевал". Цей спосіб передачі корейських слів мав місце, мабуть, у тих випадках, коли корейці не могли підібрати ієрогліф із потрібним звучанням.

Говорячи про використання китайських ієрогліфів у наш час, слід зазначити, що, незважаючи на широке розповсюдження Хангиля, як корейського національного письма, китайська ієрогліфіка досі присутня в Кореї. Звісно, з часом сфера вживання ієрогліфів поступово звужується, і зараз рідко де можна зустріти ієрогліфи в

корейській мові. Однак, вище вже згадувалося, що ієрогліфи досі використовуються в корейських щоденних газетах. Найчастіше ієрогліфи використовуються в заголовках статей, бо це дає змогу економити місце. Ієрогліфи в газетах виступають також як індикатори меж між словами. У газетах, як правило, пробіли між словами не ставлять, що зумовлено нестачею місця на газетній шпальті. Ієрогліфи чітко виділяються на тлі тексту, набраного хангилом, утворюючи, тим самим, візуальну межу між словами. Ця особливість є однією з причин, через яку їх продовжують використовувати в газетах.

"Проте навіть у газетах, які максимально використовують ієрогліфіку, помітна тенденція до поступового скорочення вживання ієрогліфіки. Згідно з результатами одного статистичного дослідження, частка ієрогліфічного тексту в газетних текстах 90-х рр. стосовно всього тексту в цифровому обчисленні зменшилася на 72,92 % порівняно з газетними текстами періоду 1910-1970 рр.". Проте в Південній Кореї ухвалили закон, згідно з яким усі урядові документи, починаючи з 1970 р., мають складатися тільки хангилом. Згідно з ухваленими законами, у підручниках для старших класів середньої школи відсоток вмісту ієрогліфіки не повинен перевищувати певний рівень, а підручники для молодшої школи, повинні складатися тільки хангилом. На відміну від Південної Кореї, Північна Корея повністю відмовилася від використання ієрогліфіки ще 1949 р. У Південній Кореї таких радикальних заходів не вживали, вважаючи за необхідне покладатися на природний перебіг подій. Тепер необхідно розглянути граматику корейської мови. Корейська мова - це мова, в якій дієслово завжди стоїть наприкінці речення, інакше кажучи, зв'язно, дієслівна мова. У реченнях іменник приймає одну або кілька різноманітних службових морфем, але приєднаних закінчень до дієслова величезна кількість, і всі ці закінчення несуть у собі важливі граматичні функції. Закінчення позначають час, або вказують на те, чи то запитальне, стверджувальне чи наказове речення. Інші закінчення визначають стиль мовлення, відповідний у даній ситуації та особистості співрозмовника.

У корейській традиції величезну важливість має ввічливий стиль спілкування - у ввічливому стилі заведено розмовляти, наприклад, із батьками, вчителями або зі співрозмовниками, які старші за вас лише на 2-3 роки, і водночас співрозмовник може відповідати у фамільярному стилі, тому що ви молодші за нього, і це припустимо. На відміну від української мови, яка має тільки два рівні ввічливості - на "Ви" і на "ти", у корейській мові спектр таких рівнів набагато ширший - ввічливий і фамільярний стилі поділяються ще на низку підрівнів. Неправильно підібране дієслівне закінчення може призвести до серйозних непорозумінь. Тому в Кореї питання про вік, вважається абсолютно звичайним, і не вважається неввічливим, оскільки під час знайомства дуже важливо знати вік співрозмовника, щоб використовувати необхідний рівень ввічливості в розмові. В Україні ж - навпаки, питання про вік може бути сприйняте недобррозичливо, і навіть образити співрозмовника. Корейські дієслова не відмінюються за особами, але є змінюваними словами. Залежно від того, який стиль використовує мовець - ввічливий або фамільярний, змінюються і дієслівні закінчення. У корейській мові в багатьох випадках займенники не вживаються і, як уже було сказано вище, корейські дієслова не змінюються за особами. Так, наприклад, фраза "무엇을 합니까?" може перекладатися українською мовою тільки ввічливою фразою, яка стосується однієї людини, оскільки закінчення дієслова корейською стоїть у ввічливій формі, - "Что Вы делаете?". При цьому, оскільки суб'єкт дії не визначений, залежно від контексту цю фразу можна перекласти як "Що він робить?", "Що вони роблять?" тощо, але водночас цю фразу не можна перекласти як "Що ти робиш?", оскільки в українській мові звернення до людини на "ти" є фамільярним стилем. Слова "그 사람" [ки сарам] і "그 분" [ки пун] перекладаються українською мовою однаково (ця людина), проте "그 사람" не можна вживати стосовно старших, оскільки це недостатньо ввічливо. "그 분" стосується старших людей, "그 사람" використовується для молодих людей або людей близьких за віком. У корейській мові прикметники також

приймають закінчення, а це означає, що функції прикметників майже ідентичні функціям дієслів. У Кореї є нетактовністю називати старшу або малознайому людину просто на ім'я. Зазвичай, до людини звертаються додаючи після її прізвища посаду, наприклад: "김 교수님" [Кім кьосунім] - професор Кім, "박 사장님" [Пак сачжонім] - директор Пак, "최 선생님" [Чой сонсеннім] - учитель Цой тощо. Так само до імені може приєднуватися шаноблива частка "씨" [щи], наприклад "김 영희 씨", [Кім Донхве щі], "강 민호 씨" [Кан Міно щі] тощо, проте вживання до людей, значно старших за віком і соціальним статусом, є недостатньо ввічливим. У корейській мові існують спеціальні слова для таких випадків, бажано вживати слова "선생님" [сонсеннім] і в даному випадку воно перекладатиметься не як "учитель", а як "пан". У разі звернення до абсолютно незнайомих людей або до людей, яких незрозуміло як називати, (тобто не відомий їхній соціальний статус), використовуються слова: "선생님" [сонсеннім] - пан, пані, "아저씨" [ачжощі] - чоловік, "아주머니" [ачжумоні] - жінка, "아가씨" [агащі] - дівчина.

Існує чимало рис, які суттєво відрізняють корейську мову від інших мов. Наприклад, на відміну від більшості європейських мов, корейська не має приголосних літер, які позначають звуки в і ф. Тому при запозиченні слів з англійської ці звуки замінюються на звук "р". Підбиваючи підсумок вищесказаного, можна сказати, що загалом письмова корейська мова функціонує, ґрунтуючись на споконвічно корейській писемності - хангилі. Проте в окремих сферах усе ще зберігається вживання китайського ієрогліфічного письма, що має дуже тривалу історію існування в Кореї, а останнім часом дедалі більшого застосування набуває латинський алфавіт і слова, запозичені з європейських мов, переважно з англійської.

3.2 Відображення соціокультурних реалій корейського суспільства в мові Розвиток корейської мови та культури. Вплив інших держав на корейську мову

На вулицях Кореї досі можна зустріти на рекламних щитах чи вивісках стиль написання зверху донизу, що прийшов із Китаю. Також у корейських газетах і журналах досі зустрічаються китайські ієрогліфи, звісно, корейці вимовляють їх по-своєму, але все ж таки взяті ці ієрогліфи саме з китайської писемності, цим спричинена дуже велика кількість запозичень з китайської мови. Останнім часом у південнокорейському варіанті мови з'являється все більше слів англійського походження. З кінця 20 століття і в Північній, і в Південній Кореї спостерігається нова тенденція щодо китайських запозичень: вони не перекладаються поморфемно, а передаються фонетично. Власне, у 1930-х роках у СРСР була проведена кампанія з примусової латинізації корейської писемності без урахування історії корейської писемності. Латинізований алфавіт був затверджений у 1935 році, але на практиці не використовувався. Іншими словами, з політичних причин Корея була змушена поступитися СРСР, але корейська культура не змогла прийняти латиницю, тому вона не прижилася. Також цікавим є те, що в корейській мові слова рис і їжа є синонімами - (наб). Звісно, різні рисові страви та сорти рису мають свої назви, так само як і для слова "їжа" є ще й інші слова, але, тим не менш, у звичайній мові найчастіше використовується слово . Звичайно ж у цьому виражена корейська культура, не секрет, що Корея аграрна країна, і вирощування рису тривалий час було для них основною справою, а рис донині є основною стравою, навіть десерти в них робляться з рису, абсолютно всі корейці їдять рис щодня, тому не дивно, що слова рис і їжа пишуться і читаються однаково.

Говорячи про їжу, в корейській мові існує безліч виразів і прикмет, пов'язаних з їжею. Це пояснюється тим, що в Кореї культ їжі, харчування для корейців перебуває на першому місці. Так, наприклад, фраза "Запросити на куксу" означає "запросити на весілля". Він сягає корінням у ще не настільки далеке минуле, коли весілля відзначали вдома, рис коштував дорого, і не завжди його було в достатку, щоб нагодувати численних гостей. У цьому випадку його з успіхом заміняла кукса (𑐅𑐅) - локшина. "Вираз зберігся, хоча сьогодні люди середнього класу зазвичай винаймають таверну для свого весілля, де готують одну загальну страву: суп з яловичих реберець. Його доповнюють рисовими коржиками, салатами та іншою їжею, яку готують вдома у нареченої, щоб заощадити гроші. Заможні сім'ї організовують весілля в готелях, де подають переважно дорогі європейські страви ". Або, наприклад, існує прикмета про те, що не варто в день іспиту їсти курячі яйця чи м'ясо, оскільки кури риються в землі, розгрібаючи її в різні боки, а під час іспиту треба, навпаки, зібрати всі думки в єдине ціле. Корисно жувати перед іспитом іриску, приготовану з гарбуза та горіхів. Слово "прилипати", яке якнайкраще поєднується з цими ласощами, має також значення "успішно скласти іспит". У день іспитів схвильовані матері нерідко приклеюють іриски або парові *хлібці* - *тток* (𑐅𑐅) (вони також дуже клейкі) до воріт університету, куди вступає їхня дитина, - на удачу. Говорячи про взаємозв'язок корейської мови з китайською, слід зазначити, що в корейській мові, як і раніше, існує два набори числівників: споконвічно корейський (від 1 до 99) і китайські (ієрогліфічного) походження. Для позначення дат, поверхів, сторінок, грошей, днів, місяців, хвилин і секунд використовуються китайські числівники, а ось для позначення годинника і всього іншого - корейські.

Як відомо, причини запозичення слів та словосполучень у різні історичні періоди становлення та розвитку лексико-семантичної системи корейської мови були різними. Перш за все, можна виділити нелінгвістичні та лінгвістичні причини. До перших належать різноманітні зв'язки корейського народу з іншими народами. Надалі цьому сприяють внутрішньосоціальний розвиток суспільства, прогрес науки

і техніки тощо. Однією з форм реалізації впливу подібних зв'язків є запозичення слова разом із запозиченням предмета, явища, поняття, якості, дії тощо. До мовних причин належить насамперед прагнення носіїв мови поповнити, поглибити і розширити уявлення про предмет, деталізувати поняття ознаки за допомогою розмежування смислових і функціональних відтінків. Розглянуті вище причини проникнення іншомовних елементів певною мірою зумовлюють їхнє призначення і стилістичну роль. Так, однією з основних є функція називання нових предметів, якостей, трудових процесів, а також не знайомих раніше понять, явищ тощо. Тому багато запозичень - це насамперед найменування предметів обміну, а надалі - і торгівлі, побутових реалій тощо. Наприклад, назви церковних понять: *크리스찬* - від англ. *Christian* (Християнин), *가톨릭* - від англ. *Catholic* (Католик), назви побутових понять, електротехніки: *프라이팬* - від англ. *frupan* (сковорідка), *드라이크링* - від англ. *dryclean* (суха чистка), *카세트* - від англ. *cassete* (касета), *테이프* - від англ. *tape* (запис, плівка), *텔레비전* - від англ. *television* (телевізор), *라디오* - від англ. *radio* (радіо), *엘리베이터* - від англ. *elevator* (ліфт), *케이블카* - від англ. *cable car* (вагон канатної дороги), *케이블카* - від англ. *cable car* (вагон канатної дороги), *택시* - від англ. *taxi* (таксі), *이어폰* - від англ. *earphones* (навушники), назви одягу: *스타킹* - від англ. *stocking* (панчоха), *팬티* - від англ. *pants* (штани), *블라우스* - від англ. *blouse* (блуза), *웨딩 드레스* - від англ. *wedding dress* (весільна сукня), *원피스* - від англ. *one piece* (сукня), *티셔츠* - від англ. *T-shirt* (футболка), *넥타이* - від англ. *necktie* (краватка), технічні та наукові поняття: *나일론* - від англ. *nylon* (нейлон), *레이저* - від англ. *laser* (лазер), *오토매틱* - від англ. *automatic* (автоматично), *시멘트* - від англ. *cement* (цемент), *킬로미터* - від англ. *kilometer* (кілометр), *가스 파이프* - від англ.

gas pipe (газова труба), 가솔린- від англ. gasoline (бензин), назва їжі та напоїв: 초콜릿- від англ. chocolate (шоколад), 치킨- від англ. chicken (курча), 껌- від англ. gum (жуйка), 스테이크 - від англ. steak (стейк), 주스 - від англ. juice (сік), назви різних видів спорту: 핸드볼 - від англ. handball (гандбол), 스키- від англ. ski (лижі), 체스 - від англ. chess (шахи), а також безліч назв з інших сфер: 가이드 - від англ. Haiti (Гаїті), 디스크 - від англ. disk (диск), 로비- lobby (вестибюль), 매니저- від англ. manager (менеджер), 매킨 - від англ. motor (масток), 키 - від англ. key (ключ), 게임 - від англ. game (гра), 호텔 - від англ. hotel (готель), 그램 - від англ. gram (грам). Під час опису особливостей життя та побуту інших народів, для створення місцевого колориту використовуються так звані екзотизми. Зазвичай це слова з чітко закріпленою приналежністю до певної країни, республіки, області та національності. Вони, як правило, спочатку бувають мало відомі носіям тієї мови, в якій вживаються. До них належать найменування державних установ, посад, звань, роду занять, становища людей, селищ, жител, видів одягу, страв, напоїв, грошових знаків. Близькі до екзотизмів іншомовні слова, не повністю освоєні (або зовсім не освоєні) запозичувальною мовою через особливості фонетичної та граматичної властивості. Вони, як правило, вживаються в неіснуючих у корейській мові формах. Ці слова прийнято називати варваризмами. Для них не характерне чітке національно-територіальне закріплення. Вони можуть бути або передані засобами мови запозичення, або вжиті без перекладу. Причому часто їхня первісна мовна закріпленість стирається, тобто вона легко відновлюється етимологічно, але не є розпізнавальною ознакою тільки тієї лексичної системи, в якій вони спочатку вживалися. Наприклад, денді, мадам, синьор, сер, хобі тощо. Іншомовні слова піддавалися в процесі їх освоєння різного роду змінам (фонетичним, морфологічним, семантичним), підпорядковувалися законам розвитку корейської мови, її функціонально-стилістичним нормам. Наприклад, європейські мови мають

приголосні в слові підряд, що абсолютно нехарактерно для корейської мови. Деякі запозичення в корейській мові можна класифікувати як напівкальки, тобто слова, що містять оригінальні корейські слова поряд з точними копіями іншомовних частин. Зайве, непомірне насичення тексту варваризмами та екзотизмами без особливої необхідності або з певними стилістичними завданнями призводить до того, що текст справляє часом комічне враження. Доречність використання запозичених слів і міра їхнього включення в текст залежить, по-перше, від стилю, жанру і часу дії описуваних подій; по-друге, від наявності або відсутності споконвічних синонімічних одиниць; по-третє, від національної мовної культури того, хто пише, і, без сумніву, його майстерності. Наразі в процесі вживання більша частина слів, що прийшли з інших мов (зазвичай разом із запозиченням тих чи інших понять, реалій тощо), уподібнювалася до структури запозичувальної мови. Деякі слова успішно асимілювалися і часто не сприймаються як власне іншомовні. Буває також, що відбувається зміна значення запозичених слів, що зумовлено тим, що в корейській мові вкорінюються не всі значення слова, властиві йому в рідній мові. Наприклад, відбулося звуження таких багатозначних в англійській мові слів, як *비즈니스* - *бізнес*: *business* - 1) заняття, справа, професія; 2) торговельне підприємство, фірма; *스포츠* - *спорт*: *sport* - 1) розвага, жарт; 2) вболівальник; 3) франтівка. У першого в корейській мові утвердилося третє значення, у другого - перше, але із семантичним уточненням і доповненням. Захоплення екзотизмами і варваризмами нерідко спостерігається в перекладній літературі. Перекладач, який активно володіє мовою оригіналу, легко може стати на шлях змішування засобів рідної мови з чужою. Уникнути подібних недоліків допомагає активне освоєння лексико-семантичних можливостей рідної мови, шанобливе ставлення до неї, виховання почуття гордості за незаперечні переваги словникового багатства, а також розвиток і постійне вдосконалення мовного чуття. На жаль, останніми роками, особливо молодь, у своєму мовленні часто використовує і екзотизми, і варваризми, і напівкальки, що робить таке мовлення, як було сказано, вище комічним і строкатим. Отже, підбиваючи підсумок, можна сказати, що запозичення слів з інших мов - процес

закономірний, і є шляхом розвитку будь-якої мови, бо жоден народ, носій і творець тієї чи іншої мови, не живе абсолютно ізольованим, відокремленим життям. Однак завжди слід пам'ятати про те, що не можна навмисно, без необхідності прискорювати цей процес, безмежно збільшувати в рідній мові іншомовні пласти лексики. У цьому разі виникає серйозна небезпека засмічення мови і втрати нею національної специфіки, багатовікової культури, що передається з покоління до покоління. Умілому, доречному вживанню слів іншомовного походження, лінгвістично грамотному і хронологічно безперечному, допомагає використання відповідних словників.

Друга світова війна мала величезний вплив на корейську мову. До Другої світової війни Корейський півострів не був поділений на дві держави, а була лише одна держава. Після російсько-японської війни 1904-05. Японська імперія встановила протекторат над Кореєю та анексувала її в 1910 році. З 1910 по 1945 рік Корея була японською колонією. Японці проводили політику придушення антияпонського руху, економічної та культурної модернізації країни, асиміляції корейців. Але після Другої світової війни дві наддержави - СРСР і США - звільнили Корейський півострів від японського гніту, і після звільнення обидві держави прагнули панувати в Кореї, і, побоюючись загрози Третьої світової війни, Радянський Союз і Американська угода була підписана влітку 1945 року про розподіл сфер впливу на півострові. Відповідно до цієї угоди Корейський півострів був поділений уздовж 38-ї паралелі, причому північна частина відійшла до СРСР, а південна — до США. Цим пояснюється той факт, що в корейській мові зараз велика кількість слів, запозичених з англійської. Однак це може бути не єдина причина появи англійських слів у корейській мові. Україна, наприклад, ніколи не перебувала під впливом Сполучених Штатів, але, тим не менше, кількість англійських слів в українській мові за останні кілька років також значно зростає. Можливо, ще однією причиною цього є визнання англійської мови як міжнародної.

Існує поширена думка, що західній людині, яка починає вивчати корейську мову, може бути дуже важко навчитися розмовляти нею. Значною мірою ці труднощі

пов'язані з вивченням мовного етикету. Якщо іноземець обирає недостатньо високий стиль мовлення, він ризикує бути сприйнятим як невічлива людина. Якщо ж він використовує занадто високий стиль, його можуть неправильно зрозуміти і посміятися над ним. Однак використання правильного стилю мовлення не позбавлене труднощів і для самих корейців.

Висновок

Розглянувши основні поняття мови і культури, спробувавши знайти їх точки дотику, можна зробити висновок, що мова і культура нероздільні. Тому мова є дзеркалом, яке показує не світ взагалі, а світ у сприйнятті людини. Світ, у свою чергу, є реальністю, яка оточує людину. У мові відображається сама людина, як особистість, як частина суспільства, її спосіб життя, її поведінка, стосунки з іншими людьми, система цінностей, культура – світ людини. Мова як дзеркало відображає обидва світи: поза людиною, тобто те, що її оточує, і всередині людини, тобто те, що вона створила сама. Існує також поширена думка, що жителю Заходу, який починає вивчати корейську, дуже важко навчитися говорити корейською. Найбільшою мірою ці труднощі пов'язані саме з вивченням мовного етикету. Якщо іноземець обирає недостатньо високий стиль мовлення, він ризикує прославитися неввічливим. Якщо він використовує занадто високий стиль, його можуть неправильно зрозуміти та посміятися. Однак використання правильного стилю мовлення є загальновідомою проблемою навіть для самих корейців. Мова є найважливішим елементом людського спілкування та взаємодії, розвитку. Саме мова дає змогу людству розвиватися та еволюціонувати. «Мова є необхідною умовою існування і розвитку людського суспільства і, будучи елементом духовної культури, мова, як і всі інші суспільні явища, немислима у відриві від матеріальності» виходить, що мова є елементом культури суспільства, невід'ємна частина культури. Саме поняття культури дуже неоднозначне. На думку німецького філософа І.Х. Гердера, культура стає необхідним атрибутом усіх народів, незалежно від їх місця у світовій історії. Водночас у всіх європейських мовах слово «культура» багатозначне. Кожна нація і народ має свою історію, свою культуру, яка формувалася століттями, а то й тисячоліттями, і головна унікальність кожного народу полягає саме в його мові.

Ми також розглянули дискурс. Дискурс – це складне поєднання мовного і немовного, в межах якого постійно існує людина як соціальна істота. Міжособистісне спілкування складається з використання певної мови або мов і фізичних, розумових, когнітивних та інших дій, станів, процесів, почуттів, що

супроводжуються взаємодією з певними об'єктами. У широкому розумінні дискурс – це складна єдність мовної практики та екстралінгвістичних факторів, необхідних для розуміння тексту. Оскільки дискурс поєднує соціальні вимоги з мовними, його можна вважати соціолінгвістичним феноменом.

Водночас мова є ще й знаряддям, інструментом, який формує особистість. Від народження людина виховується на мові та закладеній у ній культурі, переданій нам від багатьох поколінь предків. Мова розвивається разом із людським суспільством, у культурі з'являються нові цінності, у мові нові вирази; у суспільстві з'являються нові технології – нові слова в мові. І це також змінюється залежно від людей, наприклад, Друга світова війна мала великий вплив на корейську мову. Є багато особливостей, які істотно відрізняють корейську мову від інших мов. Наприклад, на відміну від більшості європейських мов, корейська не має приголосних букв, які передають звуки *v* і *f*. Тому при запозиченнях слів з англійської мови ці звуки замінюють звуком «р». Можна сказати, що в цілому письмова корейська мова функціонує на основі оригінального корейського письма - хангиль. Проте в окремих районах все ще зберігається використання китайської ієрогліфічної писемності, яка має дуже давню історію існування в Кореї, а останнім часом все частіше використовуються латинський алфавіт і слова, запозичені з європейських мов, переважно з англійської.

Неможливо уявити виникнення чи розвиток культури окремо від мови, оскільки мова є такою частиною культури, яка більшою мірою, ніж будь-яка інша, дає змогу людині не лише набувати власного досвіду в процесі безперервного навчання, але також використовувати набутий у минулому або поточний досвід і знання інших людей, які є або були членами групи. У тій мірі, в якій культура в цілому складається з загальнозрозумілих речей, її лінгвістичний аспект є її найважливішою і необхідною частиною.

Подібна динаміка та зміни в мові та культурі були розглянуті в цій статті на прикладі корейської мови.

АНОТАЦІЯ

본 강좌의 목표는 현재 그 어느 때보다 심각하게 대두되고 있는 문화와 언어에 관한 문제를 고찰하는 것입니다. 다양한 민족의 문화와 언어 학습에 대한 관심 증가 문화 및 외국어에 관한 심포지엄, 회의, 회의; 모든 인도주의 분야, 심지어 중등학교 프로그램의 전문가 훈련 커리큘럼에 문화 연구와 인류학을 포함시키는 것은 모두 문화 문제에 대한 관심이 증가했음을 나타냅니다. 외국어에 대한 관심도 적지 않습니다. 우크라이나에서는 학교 커리큘럼에서 하나의 외국어 학습이 필수이며 많은 학교에서 최소 두 가지 외국어를 가르칩니다. 영어에 대한 지식이 취업의 필수 조건으로 자리잡고 있으며, 이는 외국어의 중요성이 커지고 있음을 의미합니다. 이는 국제관계 발전과 직접적인 관련이 있다.본 연구의 목적은 한국어를 예로 들어 언어와 문화의 관계를 분석하는 것이다. 그리고 현대 한국어의 일상담론을 연구한다.

첫 번째 절에서는 한국어의 일상담화란 무엇이며 그 양상을 고찰한다. 우리는 개념을 검토하고 예시와 함께 주어진 담화를 사용할 때 두 번째 섹션에서는 언어와 문화의 관계와 그 변화의 역동성을 살펴봅니다. 인류는 발전하고, 언어와 문화는 서로 밀접하게 연관되어 있습니다.

세 번째 섹션에서는 다른 나라들이 한국에 어떤 영향을 미치는지 보여주고 사례도 제시합니다. 한국어에는 점점 더 많은 외국어가 등장하고 있으며, 우리는 이러한 역학을 추적하고 있습니다.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

Джерела:

Корейсько-український словник, (Kang Ducksoo: Kim Hyun-taek – 2000 760с.)

Англо-російський словник: (Ок. 36 000 слів/Сост.В.А. Аракін, З.С. Ввгодская, Н.Н. Ільїна.-11-е изд.,испр. и доп.-М.:Рус.яз.,1980-808 с.)

Радянське мовознавство, (т.1. Л., 1935)

Корейська школа Вон Гван (вступний курс). М.: Корейський культурний центр "Духовна спадщина" (- 2006. 232 с.)

Корейська школа Вон Гван (курс для продовжувачів). М.: Корейський культурний центр "Духовна спадщина" (- 2006 263 с.)

(Булаховський Л.А.) Вступ до мовознавства/ (Л.А. Булаховський, А.С. Чикобава. М.): Державне навчально-педагогічне видавництво Міністерства Просвіти (1952. 422 с.)

[Електронний ресурс -офіційний сайт Української Асоціації Університетів Кореєзнавства]Режим доступу: <http://rauk.ru/modules.php?name=Files&go=cat&cid=13>

<https://korean.dict.naver.com/korudict/#/main>

https://library-koresaram.com/f/rassказы_o_rodnom_yazyke_chast_1.pdf

A History of the Korean Language 1. (1 Ki-Moon Lee.) A history of the Korean language

Література:

Радянське мовознавство, (т.1. Л.: Ленінгр. НДІ мовознавства-1935 - 523 с.)

(Сепір Е.) Вибр. праці з мовознавства і культурології. переклади з англ. (М., 1993)

(Термінасова С. Г.) Мова і міжкультурна комунікація. (М.: Слово - 2000.)

(Лі І., Лі С., Чхе В.) Корейська мова. М. Перше березня – (2005 - 483 с.)

(Реформаторський А. А.) Введення в мовознавство, М.: Аспект прес –(2006 - 352с.)

(Вежбицька А. А.) Розуміння культур за посередництвом ключових слів. М.: Мови слов'янської культури. –(2001 - 274 с.)

(Тер-Мінасова С. Г.) Мова і культура. (М.: РАН ІНИОН - 1999 - 196 с.)

(Єрасов Б. С.) Соціальна культурологія, (М.: Аспект прес- 2000. 596 с.)

(Шишова Н. В.) Історія і культурологія /(Н. В. Шишова, Т. В. Акулич, М. І. Бойко. М.: Логос, 2000 - 456 с.)

(Вежбицька А. А.) Мова. Культура. Пізнання. М.: Російські словники – (1997. 416 с.)

(Симбірцева Т. М.) Корея на перехресті епох. (М.: Мураха Гайд, 2000 - 328 с.)